

RAPORT O WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ MIASTA KALISZA ZA ROK 2018

ERFURT (RFN)

W dniach **2–3 sierpnia** Barbara Gmerek, wiceprezydent Kalisza i Magdalena Spychalska, radna Rady Miasta Kalisza przebywały z roboczą wizytą w Erfurcie, naszym partnerskim mieście. Gości w Erfurcie powitała zastępczyni burmistrza Tamara Thierbach. W trakcie pobytu przedstawicielki Miasta wzięły udział w wielu spotkaniach i przeprowadziły szereg merytorycznych rozmów. W kręgu ich zainteresowań znalazły się tematy dotyczące walki ze smogiem oraz spraw związanych z instalacjami wodno-ściekowymi. Niemieccy partnerzy zaprosili reprezentantki kaliskiego samorządu do obejrzenia terenu, na którym powstaje inwestycja związana z oczyszczaniem ścieków oraz wykorzystaniem wód deszczowych. To wielkie przedsięwzięcie jest realizowane zaledwie kilkanaście metrów od budynku szkoły. Woda, która gromadzi się na dachu placówki będzie wykorzystana w powstającej instalacji. Zadanie ma zostać zrealizowane do końca przyszłego roku. Na już zakrytym obszarze powstanie boisko szkolne.

Po zakończonej wizycie w Erfurcie, wiceprezydent Barbara Gmerek oraz radna Magdalena Spychalska udały się do Hamm – kolejnego miasta partnerskiego Kalisza.

HAMM (RFN)

Ponad 30 prac kaliskich artystek: Ewy Ratajczyk i Bogusławy Krassowskiej-Kowalczyk wypełniło przestrzeń wystawienniczą Maxiparku w Hamm – przestrzeń dość niezwykłą, bo w gigantycznym szklanym słońcu. Wystawę zatytułowaną „Dwie drogi” otworzyły Monika Simshäuser, wiceburmistrz Hamm oraz Grażyna Dziedziak, naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Kalisza. Na wernisaż, który odbył się w sobotę, 3 marca, przyszło kilkadziesiąt osób, w tym przedstawiciele stowarzyszeń Kulturbrücke Hamm-Kalisz (Most Kultury Hamm-Kalisz) i Internationaler Club Hamm (Międzynarodowy Klub Hamm), z których inicjatywy wystawa została zrealizowana. Przygotowania do niej trwały od maja 2017 roku, a prace powstały specjalnie na ekspozycję. Dwudniowy pobyt kaliskiej delegacji w Hamm w dniach **2-3 marca** był wypełniony kulturą. Rozpoczął się od spotkania z Thomasem Hunsteger-Petermannem, nadburmistrzem Hamm i Brittg Obszerninks, naczelnik Wydziału Oświaty i Kultury. Następnie kaliszanie zwiedzili artystyczną dzielnicę – przykład udanej rewitalizacji, która z opustoszałego miejsca zmieniła się w kwitnące, tętniące życiem artystycznym ulice dzięki pasji i pracy jednego człowieka – Wenera Reumke. To przewodniczący Towarzystwa Wspierania Dzielnic Marcina Lutra, który wciąż czynnie działa, realizuje nowe pomysły i zachęca do tego innych. Grażyna Dziedziak spotkała się również z dyrektorem Miejskiej Szkoły Muzycznej w Hamm, który wyraził zainteresowanie współpracą z Państwową Szkołą Muzyczną w Kaliszu.

Przedstawiciele Miasta Kalisza obejrżeli wystawy w Gustav-Lübcke-Museum oraz imponującą główną siedzibę Biblioteki Miejskiej w Hamm, która zajmuje cztery piętra, wyposażona jest w najnowsze technologie i stała się ważnym miejscem spotkań mieszkańców. Obiekt przedstawił Jens Boyer, dyrektor placówki.

Podczas wizyty w naszym partnerskim mieście nie zabrakło rozmowy z Johannem Grabenmeierem, który od 1991 roku, czyli od początku oficjalnych kontaktów między Kaliszem i Hamm, koordynował wymianę młodzieży – ze strony Kalisza był to nieżyjący już ks. Stanisław Piotrowski.

W dniach **20-25 maja** w Kaliszu przebywała grupa osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami, w sumie 16 osób z Hamm. Była to grupa osób z niepełnosprawnością umysłową i częściowo ruchową, która trenuje w sekcji tanecznej klubu sportowego HSC '08. Pierwszy kontakt z tą grupą nawiązali uczestnicy projektu dla organizacji pozarządowych we wrześniu w roku 2016, gdy kaliszanie przebywali w Hamm i zwiedzali siedzibę klubu. Grupa Handicap Dancers zaprezentowała wówczas swój program taneczny, który wywarł na widzach duże wrażenie.

W maju 2017 pani Marion Bornefeld, obecna instruktor, oraz pan Karl-Heinz Sudholt, który opracowywał specjalne choreografie i był instruktorem tańca dla osób niepełnosprawnych, przyjechali z krótką wizytą do Kalisza, by zaprezentować tańce w Środowiskowym Domu Samopomocy Tulipan. Wtedy też ustalono, że w roku 2018 grupa z Hamm przyjedzie na dłuższe warsztaty do Kalisza, choć początkowo ze względów logistycznych wydawało się to bardzo trudne.

Program pobytu grupy obejmował warsztaty taneczne w ŚDS Tulipan, wspólne zajęcia z uczniami Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1, wycieczkę rowerową po Parku Miejskim, przejażdżkę rowerkami wodnymi po Prośnie, wspólne tańce z uczniami Zespołu Szkół nr 11, wizytę u Prezydenta Miasta Kalisza, zwiedzanie miasta i udział w próbie generalnej koncertu Filharmonii Kaliskiej.

W tym czasie, w dniach **21-23 maja**, w Kaliszu przebywali również pan Rainer Berges – pełnomocnik osób niepełnosprawnych oraz pan Markus Holtmann z Biura ds. Integracji Społecznej Urzędu Miasta w Hamm. Podczas pobytu w Kaliszu spotkali się z wiceprezydentem Tomaszem Rogozińskim, by porozmawiać o Olimpiadzie Specjalnej o zasięgu krajowym, która odbędzie się w czerwcu 2019 roku w Hamm i o ewentualnym udziale zawodników z Kalisza.

W dniach **od 31 lipca do 6 sierpnia** jedenastu uczniów kaliskich szkół uczestniczyło w młodzieżowym projekcie artystycznym w Hamm. Młodzi tancerze, muzycy i plastycy z siedmiu miast, w sumie prawie sto osób, uczestniczyli w europejskim projekcie Erasmus+ pod nazwą „Kultura spotyka kulturę”. Uczestnicy przyjechali z miast partnerskich Hamm: Turcji, Włoch, Francji, Bośni i Hercegowiny, Wielkiej Brytanii i oczywiście Kalisza. Od 1 sierpnia przez kilka dni wspólnie ćwiczyli przygotowane choreografie, utwory i malowali mural na jednym z budynków na deptaku. Efekty ich pracy mieszkańcy Hamm i goście mogli podziwiać w sobotę i niedzielę 4 i 5 sierpnia. W sobotę występy odbywały się w centrum handlowym Allee-Center, a w niedzielę

w Parku Zdrojowym w ramach Targowiska Kultur. Trwałym efektem pracy młodych ludzi jest mural, malowany przez wiele godzin przez kilkusobową grupę, pracującą przy panujących na zewnątrz wysokich temperaturach. Autorką projektu muralu jest Tanja Prill, artystka mieszkająca w Hamm. W przygotowanie i bieżącą organizację projektu zaangażowanych było kilkadziesiąt osób, a zajęcia prowadzone były przez najlepszych instruktorów. Program pobytu był bardzo napięty, bo poza codzienną pracą i treningami organizatorzy zaplanowali też wycieczki, zawody sportowe, spotkania integracyjne, dyskusje i zwiedzanie miasta.

Przedstawicielki kaliskiego samorządu wiceprezydent Barbara Gmerek oraz radna Rady Miasta Kalisza Magdalena Spychalska podczas wizyty w Hamm w dniach **5-6 sierpnia** spotkały się z Thomasem Hunsteger-Petermannem, nadburmistrzem Hamm. Wzięły też udział w podsumowaniu unijnego programu pod hasłem „Kultura spotyka kulturę”, którego zakończenie zbiegło się z 10-leciem partnerstwa Hamm i tureckiego Afyon.

Przedstawicielki Kalisza przeprowadziły rozmowy z mieszkańcami tureckiego miasta Afyon na tematy związane z funkcjonowaniem samorządów. Krótka wizyta została wykorzystana na zapoznanie się z rewitalizacją terenów przemysłowych. Była też okazją do zadania wielu pytań związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych oraz regulacją wód płynących.

W dniach **9-16 września** odbywała się w Hamm XIII Letnia Akademia im. Ericha Lütkenhausa, którą współorganizowali pracownicy Zakładu Edukacji Plastycznej WP-A UAM. Była to już trzynasta odsłona Letniej Akademii, która powstaje z inicjatywy Wydziału Kultury Miasta Hamm, Biura Nadburmistrza Miasta Hamm, Sparkasse Hamm i stowarzyszenia Kulturbrücke Hamm – Kalisz e.V. Miejscem pracy Letniej Akademii był Zamek Oberwerries dający uczestnikom wspaniałe warunki do działań artystycznych. Kierownikiem inicjatywy był Ulrich Kroker, a kierownictwem artystycznym zajęli się: Grażyna Maniecka-Gawel – ze strony Hamm oraz dr Jerzy Wypych – ze strony Kalisza. Uczestnikami wydarzenia byli także Rebecca Camen, Lucie Watzstedt oraz studenci WP-A: Magdalena Demusz, Bartosz Gońko, Jagoda Kaszuba, Natasza Czerniakowska, Paulina Mikołajczyk i Dawid Woźniak. Gościem specjalnym był prof. UAM dr hab. Maciej Guźniczak. Tematem akademii brzmiał: Wahrnehmungen – Percepcje. Myślą przewodnią był odbiór wrażeniowy poprzez spostrzeżenie i indywidualne odczucie zaobserwowanego obiektu np. architektonicznego lub krajobrazu. Warsztaty zaowocowały również interesującą prezentacją w postaci wspólnej, trwającej dwa tygodnie wystawy w głównej siedzibie Sparkasse Hamm na Rynku. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem, a pierwsze prace młodych artystów zostały sprzedane jeszcze w sobotę.

Obchody 200-lecia Towarzystw Muzycznych były okazją do wizyty gości z Hamm w dniach **22-23 listopada**. Ośmioosobowa grupa z partnerskiego miasta spędziła w Kaliszu dwa intensywne dni. Gośćmi Państwowej Szkoły Muzycznej byli nauczyciele

i uczniowie Miejskiej Szkoły Muzycznej w Hamm: Birgit Eckel - nauczyciel gry na pianinie, Philipp George Marquardt - kierownik zakładu akordeon, flet prosty i harfa, Dagmar Smalla - kierownik sekcji flet prosty oraz Inken Grefer, Mila Kreienfeld i Aaron Nachtigall. Młodzi muzycy mieszkali w tym czasie u rodzin swoich kolegów, poznając w ten sposób ich dzień powszedni, jedząc wspólne posiłki i wspólnie muzykując.

Kaliska Szkoła Muzyczna zaprosiła swoich gości do współpracy przy wspólnym koncercie pt. „Koncert na dobry początek”, który odbył się w czwartek, 22 listopada. W wydarzeniu uczestniczyli zaprzysiężony w tym dniu prezydent Krystian Kinastowski oraz wiceprezydent Mateusz Podsadny. Prezydent Miasta Kalisza z uwagą wysłuchał występów polskich i niemieckich artystów. W krótkim przemówieniu powitał przedstawicieli miasta Hamm i wręczył im symboliczne upominki, natomiast Uwe Sauerland, dyrektor Biura Rady Miasta Hamm, przekazał Krystianowi Kinastowskiemu list gratulacyjny od Thomasa Hunsteger-Petermanna, nadburmistrza Hamm.

Swój wkład, zarówno polscy, jak i niemieccy uczniowie szkół muzycznych, wnieśli do piątkowego koncertu Filharmonii Kaliskiej. W antrakcie, między mszą Josepha Haydna a IX Symfonią Ludwiga van Beethovena zaprezentowali swoje umiejętności zarówno w grze na instrumentach smyczkowych, fletach prostych, jak i śpiewie.

W tym samym czasie w Kaliszu gościła też artystka Tanja Prill. Będzie ona współautorką planowanego na 2019 rok projektu muralu. Koordynatorem tego projektu jest Piotr Bigora, dyrektor Ośrodka Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień”. Spotkanie zainteresowanych stron prowadziła Grażyna Dziedziak, naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki UM Kalisza.

Uwe Sauerland wykorzystał czas swojej wizyty na omówienie kilku innych projektów. W czerwcu przyszłego roku planowane jest otwarcie wystawy dwóch artystów z Hamm w Galerii Sztuki im. Jana Tarasina. W związku z tym goście zostali zaproszeni na rozmowę z Joanną Dudek, dyrektor Galerii.

W rozmowach z Marią Pawelec, dyrektor kaliskiej szkoły muzycznej omówiono propozycje następnych spotkań młodych muzyków. Uwe Sauerland przekazał też pisemne zaproszenie na przyszłoroczny turniej piłkarski.

Wizytę gości z Hamm i spotkania robocze zorganizował Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Kalisza.

HAUTMONT (Francja)

W dniach **21-26 lutego** Kalisz odwiedzili członkowie Komitetu Hautmont-Kalisz. Okazją do wizyty był jubileuszowy 40. Ogólnopolski Festiwal Zespołów Muzyki Dawnej „Schola Cantorum”. Pani Françoise Caille – przewodnicząca Komitetu oraz Marie-Thérèse Roumovic, członkini Komitetu i Gaston Cognaut – emerytowany profesor muzyki, były dyrektor szkoły muzycznej, muzyk i członek Filharmonii Maubeuge spotkali się z prezydentem Grzegorzem Sapińskim, a także uczestniczyli w wydarzeniach organizowanych w ramach festiwalu. Podczas pobytu w Kaliszu wysłuchali koncertów: inauguracyjnego oraz galowego, obejrzel wystawę 23. Ogólnopolskiego Konkursu

„Twórczość plastyczna inspirowana muzyką dawną” oraz instrumentów dawnych Ryszarda Dominika Dembińskiego na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym UAM. W programie wizyty nie zabrakło również zwiedzania muzeów w Kaliszu i okolicach, a także kibicowania drużynie piłki ręcznej Energa MKS Kalisz wspólnie z kaliszczanami podczas sobotniego meczu w hali Arena. Spotkali się także z uczniami i nauczycielami III Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika, aby porozmawiać o wymianie uczniowskiej z młodzieżą ze szkoły w Maubeuge, miejscowości sąsiadującej z Hautmont.

14 marca na zaproszenie Komitetu Hautmont-Kalisz delegacja kaliskich samorządowców: prezydent Grzegorz Sapiński i przewodniczący rady miasta, Andrzej Plichta, odwiedziła Hautmont przy okazji pobytu w oddalonym o 50 km belgijskim La Louviere. Spotkanie było między innymi okazją do omówienia tegorocznych obchodów 60-lecia partnerstwa.

W dniach **7-11 czerwca** Kalisz odwiedzili przedstawiciele naszych zaprzyjaźnionych i partnerskich miast. Hautmont reprezentowała delegacja składająca się z przedstawicieli merostwa oraz członków Komitetu Hautmont-Kalisz. Z okazji 60-lecia partnerstwa z Hautmont oraz 20-lecia współpracy z La Louviere w kaliskiej szkole muzycznej odbyło się spotkanie z władzami miasta uświetnione koncertem uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia imienia Henryka Melcera w Kaliszu. Goście spotkali się z przedstawicielami kaliskiego samorządu, z prezydentem Grzegorzem Sapińskim na czele. Z przedstawicielami miast partnerskich spotkali się także m.in.: Tomasz Rogoziński, wiceprezydent Kalisza oraz Grażyna Dziedziak, naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Kalisza. Spotkanie było okazją do wspomnień na temat wspólnych działań na rzecz obu miast. Tego dnia goście wzięli także udział w wernisażu prac Salvadora Dalego w sali recepcyjnej kaliskiego ratusza oraz uroczystej sesji Rady Miejskiej Kalisza, podczas której wyróżnieni zostali między innymi: Joel Wilmotte, mer Hautmont – Odznaką Honorową Miasta Kalisza oraz Françoise Caille, przewodnicząca Komitetu Hautmont-Kalisz – odznaką Honorowy Przyjaciel Kalisza.

Z okazji jubileuszu Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki zorganizował też wystawę fotografii dokumentujących wieloletnią współpracę z francuskim miastem.

W dniach **9-10 czerwca** z okazji 60-lecia partnerstwa, na zaproszenie Prezydenta Miasta Kalisza, a z inicjatywy Komitetu Hautmont-Kalisz podczas Festiwalu Smaków zaprezentowały się dwie pary taneczne reprezentujące nasze partnerskie miasto Hautmont: Laurine Losilla i Arthur Cauet oraz ich instruktorzy, na co dzień również para taneczna Pauline Flinois i Carmelo Alaimo. Obie pary odnoszą sukcesy na arenie francuskiej, a także międzynarodowej.

HEERHUGOWAARD (Holandia)

W obchodach Święta Miasta Kalisza nie uczestniczyła delegacja oficjalna.

KAMIENIEC PODOLSKI (Ukraina)

W dniach **7-11 czerwca** Kalisz odwiedzili przedstawiciele naszych zaprzyjaźnionych i partnerskich miast. Kamieniec Podolski reprezentowała 3-osobowa delegacja z przewodniczącym Rady Miasta Kamieniec Podolski Dmytro Wasylianowem.

W dniach **12-15 lipca** na zaproszenie Prezydenta Miasta przebywał w Kaliszu zespół folklorystyczny „Dzherelo” działający przy Koledżu Kultury i Sztuki w Kamieńcu Podolskim. W piątek 13 lipca w godzinach porannych w imieniu prezydenta z gośćmi spotkał się wiceprezydent Tomasz Rogoziński. Następnie członkowie zespołu wraz z opiekunami zwiedzali Kalisz, między innymi obejrżeli panoramę miasta z wieży ratuszowej. Wizyta w naszym mieście była również okazją do wymiany doświadczeń podczas spotkania w kaliskim Młodzieżowym Domu Kultury. Zainteresowanie działalnością kaliskiego zespołu „Patrymonium” oraz festiwalem Schola Cantorum wyraził dyrektor Koledżu Kultury i Sztuki Sergij Niżnik, a także kierownik artystyczny zespołu Tetiana Stolaba. Dyrektor Młodzieżowego Domu Kultury Beata Paszak oraz wicedyrektor Łukasz Pieniżek udzielili gościom informacji i zaprezentowali działanie kaliskiego domu kultury. W piątkowy wieczór, 13 lipca zespół zaprezentował program "Muzyka łączy serca i narody" na scenie Muzycznego Rynku w ramach Kaliskiego lata muzycznego i filmowego, a w sobotę 14 lipca wystąpił w sali gobelinowej Zamku w Gołuchowie.

LA LOUVIERE (Belgia)

Od **11 do 14 marca** w belgijskim mieście przebywała delegacja kaliskich samorządowców: prezydent Grzegorz Sapiński i przewodniczący Rady Miasta, Andrzej Plichta.

Goście z Kalisza wzięli udział w uroczystościach karnawałowych. Punktem kulminacyjnym wizyty było przyjęcie prezydenta Grzegorza Sapińskiego do tzw. Bractwa Wilzczy, czyli elitarnego grona obywateli zasłużonych dla La Louviere.

W czasie trwania Święta Miasta, w sobotę **9 czerwca**, ulicami Kalisza przeszła Parada Gigantów. Olbrzymie lalki, które powstały w ramach projektu realizowanego przez artystów z La Louviere oraz miast partnerskich tego miasta (w tym Kalisza), przyszły zobaczyć setki mieszkańców miasta. Parada wyruszyła o godz. 10:30 z ulicy Śródmiejskiej. Uczestnicy przeszli dookoła ratusza, a potem ulicą Żółtą i dalej przez park, by dotrzeć na plac obok Starostwa Powiatowego, gdzie uroczystie zainaugurowano Festiwal Smaków oraz I Biesiadę Kaliską. Nasze miasto reprezentowała lalka pianisty – oczywiście z racji naszych bogatych tradycji

fortepianmistrzowskich. Lalkę w 2015 roku, podczas trzytygodniowych warsztatów w La Louviere, zbudowali kaliscy studenci kierunku plastycznego na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym UAM. Paradzie towarzyszyła Orkiestra Dęta oraz zespół mażorettek. Udział wzięli w niej także prezydent Kalisza Grzegorz Sapiński, przewodniczący Rady Miasta Andrzej Plichta, naczelnik Wydziału Kultury Grażyna Dziedziak, uczniowie kaliskich szkół oraz mieszkańcy miasta. Nie zabrakło również przedstawicieli miast partnerskich, którzy z okazji Święta Miasta, gościli w Kaliszu. Goście wraz z prezydentem dokonali inauguracji Festiwalu Smaków. Po otwarciu Festiwalu Smaków Parada ruszyła ponownie, by powrócić na Główny Rynek.

W dniu **7 października** w 38. Międzynarodowym Biegu Ptolemeusza wzięło udział trzech biegaczy z partnerskiego miasta La Louviere. Udział biegaczy z belgijskiego La Louviere ma swoją kilkuletnią tradycję – 77-letni Carlo Crocci wystartował w tym roku już po raz trzeci i zajął czwarte miejsce w kategorii M70. John Smet oraz Fabian Drugmand startowali w kategorii M40 i zajęli odpowiednio miejsce 2 i 7. Sportowcy podczas pobytu w Kaliszu mieli również okazję porozmawiać z wiceprezydentem Tomaszem Rogozińskim, zwiedzili miasto oraz obejrżeli Stadion Miejski. W wolnym czasie spotkali się z przedstawicielem klubu KTS Supermaraton Kalisz, Mieczysławem Mikołajewskim.

MARTIN (Słowacja)

Święto Miasta Martin oraz 100. rocznica podpisania Deklaracji Narodu Słowackiego i powstania Czechosłowacji były okazją do złożenia oficjalnej wizyty w dniach **26-30 października** w słowackim mieście partnerskim. W skład oficjalnej delegacji weszli: Tomasz Rogoziński – wiceprezydent, Grażyna Dziedziak – naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki oraz Agnieszka Tomaszewska, inspektor ds. współpracy międzynarodowej.

Wizyta rozpoczęła się tradycyjną uroczystą galą, na której wręczane są nagrody dla zasłużonych mieszkańców miasta Martin. W programie pobytu znalazł się także Międzynarodowy Festiwal Kiełbas, w którym oprócz drużyn słowackich uczestniczyli też goście z innych miast partnerskich Martina: Hoogeveen z Holandii, Békescsaba z Węgier, Jičín z Czech oraz Báčsky Petrovec z Serbii.

Podczas wizyty przedstawiciele Kalisza nawiązali kontakty kulturalne. Przede wszystkim z artystami, Waltherem Smeitink-Muhlbacherem z Holandii, które swoje atelier ma... w wieży ciśnień w Wolfheze oraz Kristiną Šubjakovą z Martina, którzy należy do Słowackiego Związku Artystów, najstarszego stowarzyszenia artystycznego. Grażyna Dziedziak przekazała materiały również dla Galerii Turcianskiej, z którą chciałaby współpracować Galeria Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu.

Nawiązany został kontakt z Martiną Harajdičovou, jedną z prowadzących zespół folklorystyczny Kalužiar, oraz z duetem akordeonowym Heligonkári Majerčíkovci, którzy otrzymali propozycję występów w Kaliszu w ramach imprez organizowanych przez Miasto Kalisz.

Wiceprezydent Tomasz Rogoziński nawiązał natomiast kontakty w sprawach społecznych, szczególnie dotyczących seniorów. Działalność 9 grup seniorów w Martinie nadzoruje i wspiera, a jeden z nich bezpośrednio prowadzi Gizela Ferenczova, która za swoją wieloletnią pracę została wyróżniona nagrodą burmistrza miasta Martin podczas piątkowej gali. To właśnie z doświadczenia Gizeli Ferenczovej kaliscy seniorzy mogliby skorzystać.

PRESTON (Wielka Brytania)

Barbara Gmerek, wiceprezydent Miasta Kalisza oraz radne: Kamila Majewska i Małgorzata Zarzycka, reprezentowały nasze miasto w dniach **5-7 kwietnia** w Preston podczas uroczystych obchodów 70-lecia partnerstwa Preston z Almelo (Holandia). Dość intensywny program pobytu oprócz oficjalnych spotkań obejmował też spotkania robocze, które mogą przyczynić się do pozyskania nowych partnerów dla kaliskich szkół i organizacji. Już pierwszego dnia, w czwartek, 5 kwietnia, przedstawicielki Kalisza zwiedziły Cardinal Newman College, z którym współpracę chciałoby nawiązać I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka. Dla wiceprezydent Barbary Gmerek gospodarze zorganizowali spotkanie z Adrianem Phillipsem, dyrektorem Usług Komunalnych, na temat rozwoju miasta oraz Matthew Brownem o "Preston Model" – modelu rewitalizacji miasta, opartym na przykładzie Cleveland. W piątek przedstawiciele miast partnerskich Preston, w tym Kalisz, wzięli udział w nagraniu dla lokalnej telewizji "That's Lancashire" oraz zwiedzili uniwersytet, którego władze są otwarte na współpracę z kaliską Państwową Wyższą Szkołą Zawodową. Wiceprezydent Barbara Gmerek oraz radna Małgorzata Zarzycka spotkały się również z członkami miejscowego klubu rugby Grasshoppers oraz przedstawicielami skautów, którzy myślą o wspólnych projektach z polskimi partnerami. W programie wizyty nie zabrakło spotkania z dyrekcją Preston Academy of English, która dwa lata temu zaprosiła uczennice I LO do udziału w bezpłatnym letnim kursie języka angielskiego. W sobotę, 7 kwietnia, przedstawicielki miasta odwiedziły Polską Szkołę Sobotnią, krzewiącą od ponad 10 lat język polski i polską kulturę wśród dzieci i dorosłych.

Przebywający w Kaliszu w dniach **7-11 czerwca** z okazji Święta Miasta Kalisza goście z angielskiego Preston z burmistrzem Trevorem Hart na czele odwiedzili Zespół Szkół nr 11 w Kaliszu. Delegacja zapoznała się z funkcjonowaniem szkoły specjalnej, zwiedziła gabinety specjalistyczne i pozostałe pomieszczenia szkoły. Grupa była pod dużym wrażeniem prowadzonych zajęć i terapii. W trakcie rozmów z dyrekcją szkoły wymieniono poglądy na temat szkolnictwa specjalnego w Polsce i Anglii. Członkowie delegacji z Preston odwiedzili również II i III Liceum Ogólnokształcące.

W dniach **7-11 czerwca** z okazji Święta Miasta Kalisza do Kalisza przybyli również przedstawiciele brytyjskiego klubu rugby Grasshoppers RFC, którzy spotkali się z władzami kaliskiego klubu rugby Husaria, a także poprowadzili trening kaliskiej drużyny.

Inne:

ŁOWECZ (Bułgaria)

Na zaproszenie Prezydenta Miasta Kalisza w dniach **6-10 czerwca** przebywali w Kaliszu przedstawiciele zaprzyjaźnionego miasta Łowecz w Bułgarii: Członkowie delegacji z Łowecz odwiedzili kaliskie szkoły: II i III Liceum Ogólnokształcące, z którymi planują nawiązać współpracę szkoły z Łowecz.

Od **18 do 21 września** w zaprzyjaźnionym mieście Łowecz przebywała Małgorzata Zarzycka, radna Rady Miasta Kalisza, reprezentująca Miasto Kalisz podczas dorocznych uroczystości. W składzie delegacji znaleźli się też przedstawiciele kaliskich liceów: II LO im. T. Kościuszki oraz III LO im. M. Kopernika. Delegacje oficjalne, które przybyły na Wieczory Warosza – święto najstarszej dzielnicy Łowecz, w tym reprezentacja Erfurtu, pierwszego dnia wzięły udział w montażu słowno-muzycznym, poświęconym 100. rocznicy zakończenia I wojny światowej, który odbył się w tamtejszym teatrze dramatycznym. Ważnym punktem pobytu kaliskiej delegacji było oficjalne spotkanie z władzami Łowecz: Cornelią Marinovą – burmistrz, wiceburmistrzem Wencisławem Christovem oraz Peterem Tsolovem – przewodniczącym Rady Miasta. Podczas rozmowy poruszono m.in. temat dofinansowania do odnawialnych źródeł energii, termomodernizacji budynków szkół, w których zmienia się ogrzewanie na gazowe. Łowecz jest na początku drogi jeżeli chodzi o gospodarkę wodami opadowymi. Miasto Łowecz z sukcesem sięga po środki unijne – opracowało ponad 20 projektów w ramach programów operacyjnych i część jest już w realizacji.

Podczas wizyty w Bułgarii delegacja wizytowała też szkoły średnie, które będą partnerami dla II LO im. T. Kościuszki oraz III LO im. M. Kopernika. Paweł Wiśniewski, wicedyrektor II LO podpisał umowę z Gimnazjum Językowym Egzarchy Józefa I oraz otrzymał zaproszenie dla uczniów na święto tej szkoły w kwietniu 2019 roku. Anna Narewska, dyrektor III LO im. Mikołaja Kopernika również wykorzystała okazję do pogłębienia kontaktów z Profilowanym Gimnazjum Przyrodniczo-Matematycznym.

Kaliska delegacja spotkała się również z Kuratorem Oświaty i już wiosną przyszłego roku nadarzy się okazja do wyjazdu kaliskich uczniów do Łowecz na Międzynarodowy Konkurs Matematyczny.

Wśród wielu propozycji kulturalnych, radna Małgorzata Zarzycka miała też możliwość spotkać się z przedstawicielami miejskiej orkiestry dętej, zespołu folklorystycznego „Elit”, galerii sztuki, i okręgowego domu kultury, z którymi w przyszłości możliwa byłaby współpraca.

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu

W dniach **6 – 15 lipca** Galeria Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu zorganizowała międzynarodowy plener ZIELONA SZTUKA 4. skierowany do 20 osób w wieku 13- 18 lat

(10 z Kalisza i 10 z partnerskiego miasta Kamieniec Podolski na Ukrainie) . Były to 8-dniowe warsztaty, których motywem przewodnim była Sztuka Ziemi – Land Art. – rozumiana jako świadoma interwencja artysty w przyrodę i przestrzeń, tak aby stworzyć jej ulepszony kształt i obraz. Warsztaty prowadzili artyści i animatorzy kultury m. in.: Marta Stafyniak, Artur Żmijewski, Michał Szlaga, Mikołaj Poliński, Paweł Kula, Bogusława Kowalczyk, Natalia Czarcińska, Adrian Kempa, Michał Mąka. W ramach projektu został wydany dwujęzyczny katalog podsumowujący działania plenerowe. Partnerem zagranicznym był Koledź Kultury i Sztuki w Kamieńcu Podolskim na Ukrainie.

Filharmonia Kaliska

W dniach **5-8 lipca** kaliscy filharmonicy koncertowali w Niemczech, w miejscowościach Rüsselsheim i Dreieichenhain, a w dniach **24 września-3 października** w miejscowościach Itzehoe, Emden, Holzminden, Bad Münde, Oberhausen, Lüdenscheid i Marktoberdorf.

Najważniejsi artyści z zagranicy, współpracujący z kaliską filharmonią w roku 2018:

Soojin Moon – sopran
Elena Suvorova – mezzosopran
Manfred Fink – tenor
Hermann Breuer – dyrygent
Vilém Veverka – obój
Elisabeth Brauß – fortepian
Jeanne Christée – skrzypce
Roby Lakatos – skrzypce
Jeno Lisztes – cymbały
Kalman Cseki – fortepian
V. Campos- trąbka
M.A. Navarro- dyrygent
Sara Banai – mezzosopran

Uczniowski Jacht Klub Sportowy "Szturwał" w Kaliszu

W dniach **1-3 czerwca** w regatach International Windsurfing Regatta Kalisz 2018 wzięli udział zawodnicy z najlepszych windsurfingowych klubów z Polski oraz Kosice Windsurfing Teram ze Słowacji. Była to kolejna, siódma już edycja tej widowiskowej imprezy sportowej organizowanej w miejscowości Szale k. Kalisza przy udziale Ośrodka Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu. Regaty współfinansowane były przez samorząd Miasta Kalisza, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego oraz Starostwo Powiatowe w Kaliszu.

Stowarzyszenie SZCZYPIORNIAK

W dniach **17-19 sierpnia** odbył się V Międzynarodowy Turniej Piłki Ręcznej SZCZYPIORNO CUP – kolejna edycja jednego z największych turniejów piłki ręcznej, upamiętniającego miejsce, gdzie 100 lat temu, wraz z niepodległością, rodziła się

jedna z najpopularniejszych gier zespołowych. W V Turnieju Szczybiorno CUP brało udział siedem czołowych drużyn z parkietów Superligi PGNiG piłki ręcznej oraz ukraiński Motor Zaporozże, a także mistrz Węgier MOL Pick Szeged. W sumie podczas imprezy rozegrano 12 meczów turniejowych i 2 pokazowe. Drużyny: Vive Kielce, Orlen Wisła Płock, Azoty Puławy, Górnik Zabrze, Zagłębie Lubin, MMTS Kwidzyn, Energa MKS Kalisz, Motor Zaporozże, MOL Pick Szeged.

Kaliskie Towarzystwo Koszykówki Młodzieżowej i Amatorskiej

W dniach **17-19 sierpnia** na kaliskich Polach Marsowych rozegrany został XII Międzynarodowy Turniej Koszykówki Ulicznej 3x3 "Kaliski Streetball 2018" - obecnie jeden z najbardziej znanych turniejów koszykówki ulicznej w Polsce i jedyny mający uznaną markę w Europie i na świecie.

W rozgrywkach 3x3 oraz konkursach indywidualnych Kaliskiego Streetballa 2018 wystąpili goście z 11 krajów: USA, Brazylii, Włoch, Grecji, Węgier, Niemiec, Czech, Ukrainy, Białorusi, Rosji i Polski. W turnieju i konkursach indywidualnych wzięli udział zawodnicy z ponad 32 polskich miast, w tym m. in. Warszawy, Szczecina, Gdańska, Poznań, Łodzi, Wrocławia, Rzeszowa, Włocławka i Kutna. Łącznie w turnieju wzięło udział 67 drużyn.

Szkoła Podstawowa nr 10

W dniach **26-30 listopada** w ramach międzynarodowego projektu Sustainability – everyone's responsibility (Zrównoważony ekorozwój – nasza wspólna sprawa) nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 10 w Kaliszu: Iwona Ignaczak, Paweł Zawadzki, Maciej Głowacki oraz Karol Wilczyński gościli w Puolimatkan Koulu w miejscowości Hyvinkää w Finlandii. Spotkali się tam z przedstawicielami pozostałych szkół z Francji, Chorwacji i Portugalii, uczestniczącymi również w projekcie. Celem wspólnego spotkania było zaplanowanie dwuletniej współpracy w ramach programu Erasmus+. Podczas realizacji działań projektowych uczniowie poszerzą wiedzę na temat wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz kulturowego i przyrodniczego dziedzictwa narodowego krajów partnerskich. Uczestnicy mieli także możliwość wykazania się krytycznym i innowacyjnym myśleniem w odniesieniu do alternatywnych źródeł energii. Wizyta była też okazją do poznania jednego z najlepszych w Europie fińskiego systemu edukacji oraz stosowanych tam metod i form pracy z dziećmi. Podczas czterodniowego pobytu realizatorzy projektu zwiedzili: Finnish Glass Museum (Fińskie Muzeum Szklarskie), Muzeum Łowiectwa, oczyszczalnię ścieków komunalnych miasta Hyvinkää, Ratusz, Muzeum Sztuki Dziecięcej, jedyne w Finlandii ekologiczne przedszkole, zakład produkcji i dystrybucji biogazu w miejscowości Espoo oraz poznali najważniejsze zabytki stolicy Finlandii – Helsinek. Na terenie szkoły obserwowali zajęcia prowadzone metodą CLIL. Były to lekcje muzyki, edukacji wczesnoszkolnej, matematyki, historii, wychowania fizycznego oraz zajęcia gospodarstwa domowego (szycia, gotowania, majsterkowania itp.). Nauczyciele mogli przyjrzeć się treningowi

juniorów i seniorów ligi hokeja na lodzie, brali udział w zajęciach nauki curlingu oraz uczestniczyli w finałowym meczu fińskiej I Ligi Koszykowej Kobiet między drużyną z Hyvinkii i drugą drużyną z tabeli rozgrywek.

Partnerami projektu byli: Puolimatkan Koulu z Finlandii, Osnovna škola Pantovčak z Chorwacji, College Édouard Herriot z Francji i Escola Básica e Secundária Tomás.

I Liceum Ogólnokształcące

W dniach **28 września-2 października** uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka w Kaliszu gościli młodzież z niemieckiego Gimnazjum Hammonense w Hamm, w ramach wymiany młodzieży. Z okazji roku Adama Asnyka 15 uczniów z Polski i 14 z Niemiec wspólnie pracowało nad projektem poetyckim „Asnyk”.

II Liceum Ogólnokształcące

W dniach **12-17 marca** uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki gościli młodzież z partnerskiej szkoły BSG Bergen w Holandii. W ramach wymiany młodzieży do Kalisza przyjechało 10 uczniów z 2 opiekunami.

W dniach **21-23 marca** uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki gościli młodzież z partnerskiej szkoły Gymnázium Viliama Paulinyho –Tótha w Martinie na Słowacji. W ramach wymiany młodzieży do Kalisza przyjechało 5 uczniów z 2 opiekunami.

W dniach **4-9 czerwca** 10 uczniów i 2 nauczycieli w ramach wymiany uczniowskiej odwiedziło szkołę partnerską BSG Bergen w Holandii.

W dniach **15-24 września** 20 uczniów i 3 nauczycieli odwiedziło szkołę Istituto Omnicomprensivo G.A. Farina Vicenza we Włoszech w celu nawiązania współpracy.

W dniach **18-21 września** na zaproszenie Miasta Łowecz w Bułgarii wicedyrektor szkoły spotkał się z przedstawicielami profilowanego Gimnazjum Językowego im. Egzarchy Józefa I w Łoweczu w celu nawiązania współpracy między szkołami.

W dniach **24-28 września** 5 uczniów i 2 nauczycieli w ramach wymiany uczniowskiej odwiedziło partnerską szkołę Gymnázium Viliama Paulinyho –Tótha w Martinie na Słowacji w celu nawiązania współpracy.

III Liceum Ogólnokształcące

W 2018 roku uczniowie III Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika wzięli udział w wymianie międzyszkolnej z Zernike College Haren w Holandii. W dniach **19-23 marca** 31 osób przyjechało do Kalisza, a **14-19 października** 30-osobowa grupa kaliskiej młodzieży wyjechała do Holandii.

8-13 kwietnia 10 Słowaków, uczniów Obchodnej Akademii Martin na Słowacji przebywało w Kaliszu, a w terminie **12-17 października** 9 przedstawicieli kaliskiej szkoły odwiedziło Martin.

Nawiązano współpracę z francuską szkołą w Maubeuge, miejscowości leżącej w pobliżu partnerskiego miasta Hautmont – w dniach **27 stycznia-1 lutego** uczniowie liceum gościli 24 uczniów szkoły w Maubeuge, a w dniach **10-17 marca** kaliska młodzież przebywała we Francji.

V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego

W dniach **6-13 kwietnia** w ramach współpracy międzynarodowej V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego w Kaliszu podjęło działania z 4 szkołami partnerskimi w ramach programu Erasmus+ (program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu na lata 2014-2020): GYMNASIUM MARIENSCHULE (Hildesheim, Niemcy), ASS DE SAINT SAUVEUR DE MAZAMET (Mazamet, Francja), SCUOLA SECONDARIA DI I GRADO "VIALE DELLA RESISTENZA" (Cesena, Włochy), INSTITUTO DE EDUCACION SECUNDARIA IES ARROYO DE LA MIEL (Benelmadena, Hiszpania). Projekt pod nazwą „On the move” (W ruchu: przeszłość, teraźniejszość i przyszłość) realizowano od 01.10.2016 r. do 30.09.2018 r. w celu propagowania wśród młodych ludzi idei swobodnego przemieszczania się, wolności myśli i opinii, a także wzrostu odpowiedzialności za własną naukę. Priorytetem programu Erasmus+ jest walka z uprzedzeniami wobec uchodźców i migrantów. Pobyt w Mazamet obejmował działania projektowe: konferencje, prezentacje, wymianę doświadczeń z nauczycielami i uczniami, zapoznanie się z kulturą, kuchnią francuską oraz tradycjami lokalnymi.

Zespół Szkół Ekonomicznych

Wspólnie ze Stowarzyszeniem Promocji Sztuki *Łyżka mleka* nauczycielka Zespołu Szkół Ekonomicznych Izabella Galuba-Bryja zorganizowała **26 lutego** dla uczniów 3 kaliskich liceów oraz 2 techników, dla nauczycieli oraz władz miasta spotkanie na temat dialogu polsko-żydowskiego. Gościem spotkania był Alex Dancyg – historyk, edukator z Yad Vashem w Jerozolimie. Spotkanie z aktywnym uczestnikiem dialogu polsko-żydowskiego odbyło się przy wypełnionej po brzegi widowni CkiS. Spotkanie z Alekssem Dancygiem rozpoczęło się od projekcji dokumentalnego filmu, który na jego temat nakręcił Krzysztof Bukowski. Opowieść o życiu gościa pogłębiła rozmowa, którą poprowadziły Izabella Galuba-Bryja i Izabela Fietkiewicz-Paszek. Pokazano również etiudy filmowe inspirowane kulturą żydowską autorstwa uczniów Zespołu Szkół Ekonomicznych i Zespołu Szkół Techniczno-Elektronicznych oraz wystawę zdjęć uczniów Ekonomika.

W ramach innowacji pedagogicznej realizowanej przez Izabellę Galubę-Bryję w ZSE dwie grupy uczniów ZSE wzięły udział w konkursie filmowym Centropy dla uczniów krajów grupy Wyszehradzkiej. Uczniowie przygotowali filmy w kategoriach tematycznych:

- Historia lokalna – historia społeczności żydowskiej w konkretnej miejscowości – Kaliszu,
- Losy indywidualne – życiorys wybranej osoby pochodzenia żydowskiego – Aliny Szapocznikow, urodzonej w Kaliszu rzeźbiarki. I grupa: Ola Gadzinowska, Dorota Kowalska i Ewelina Wojtyńska z kl. 2d przygotowała film o urodzonej w Kaliszu rzeźbiarce Alinie Szapocznikow. Dziewczyny zajęły 2. miejsce i otrzymały cenną nagrodę – bon na sprzęt elektroniczny.

II grupa: Dawid Herc z kl. 2b i Kacper Kasprzak z kl. 2e przedstawili losy społeczności żydowskiej w Kaliszu. Ich praca została wyróżniona. Uczniowie w dowód uznania za ciężką pracę zostali zaproszeni przez CENTROPE na uroczystą galę wręczenia nagród do Budapesztu. Gala odbyła się **25 maja** w Holocaust Memorial Center w Budapeszcie. Byli tam nie tylko uczestnicy z Polski, ale także z pozostałych krajów Grupy Wyszehradzkiej (Czechy, Słowacja, Węgry). Zebranych witał ambasador Węgier, ambasador Słowacji, szef Instytutu Polskiego w Budapeszcie oraz założyciel i dyrektor generalny CENTROPY sir Edward Serotta.

W dniach **21-25 października** nauczycielka Zespół Szkół Ekonomicznych uczestniczyła w polsko-francuskich warsztatach pedagogicznych p.n. Jak uczyć o Shoah? Organizowanych przez Muzeum Pamięci Shoah w Paryżu Le Memorial de la Shoah we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Sulejówku.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 Młodzieżowy Dom Kultury

W dniach **31 lipca-6 sierpnia** w Hamm odbyło się międzynarodowe wydarzenie – w ramach projektu Erasmus+ „Kultura spotyka kulturę”. Na zaproszenie Burmistrza Hamm Thomasa Hunstegera – Petermanna do Nadreni Północnej przybyła młodzież z miast partnerskich Hamm by wziąć udział w międzynarodowym projekcie łamiącym stereotypy. Projekt podzielono na trzy dyscypliny: muzykę, taniec i sztuki plastyczne. Do Hamm zaproszono młodzież z Bradford/Anglia, Crotone/Włochy, Afyon/Turcja, Neufchateau/Francja, Sanski Most/ Bośnia i Hercegowina, Kalisz/ Polska wraz z opiekunami.

Nasze miasto i Polskę reprezentowali w dziedzinie muzyki i sztuk plastycznych uczniowie z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Kaliszu: Jakub Urbański, Paweł Niemiec i Kajetan Kałwa z Technikum Budowy Fortepianów im. Arnolda Fibigera oraz Jagoda Kopij z Liceum Plastycznego im. Tadeusza Kulisiewicza pod opieką Ewy Ratajczyk.

W dziedzinie tańca młodzież z MDK z Kalisza pod opieką Ewy Paczkowskiej.

Podczas trwania projektu i przeprowadzonych warsztatów muzycznych uczniowie Technikum Budowy Fortepianów: Jakub Urbański (trąbka), Paweł Niemiec (trąbka) oraz Kajetan Kałwa (perkusja) wystąpili min. z repertuarem Michaela Jacksona w Big Bandzie pod egidą maestro Herr Mejauschka. Big Band wystąpił czterokrotnie:

podczas koncertu w MDK „KUBUS”, galerii handlowej w Alle Center, dwukrotnie podczas finałowej gali honorowej w jednym z teatrów w Hamm. Warsztaty plastyczne polegały na wykonaniu muralu na ulicy Weststr. 41 w centrum Hamm. Uczennica Zespołu Szkół ponadgimnazjalnych nr 2 Jagoda Kopij wspólnie z rówieśnikami z Bradford, Crotone, Afyon, Neufchateau, Sanski Most oraz Hamm namalowała na ścianie budynku mural chromatyczny przedstawiający twarz kobiety. Autorem projektu była Tanija Prill. Atrakcją dla młodzieży była pracownia plastyczna artystki znajdująca się w pobliżu miejsca powstania muralu. Kaliska grupa taneczna w składzie: Nadia Mistrzak, Maria Kmańczyk, Zuzanna Dudkiewicz, Aleksandra Nowak, Hanna Domaradzka, Julia Rott, Adam Paczkowski przygotowała układ taneczny Violetty Graczyk i Ewy Paczkowskiej i podobnie jak muzycy grupa zaprezentował swoje umiejętności w Allee Center oraz dwukrotnie podczas finałowego pokazu tańca modern w teatrze podczas gali honorowej 5 sierpnia.

Fundacja Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja”

W terminie od **27 do 31 maja** na zaproszenie fundacji w Kaliszu przebywał dr John Green, światowej sławy specjalista w zakresie autyzmu. Doktor wraz ze swoim zespołem skonsultował kolejną 25 osobową grupę dzieci ze spektrum autyzmu. W 2018 r. wspólnie z amerykańskimi partnerami fundacja zaplanowała i przeprowadziła stworzenie portalu internetowego, który umożliwi szybki i profesjonalny kontakt rodzinom z Polski z ośrodkiem wsparcia w USA, z którym fundacja współpracuje. Dla ułatwienia wszystko zostało przetłumaczone na język polski. Portal zacznie działać już niedługo.

Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie

W dniu **16 czerwca** Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie zorganizowało zawody pn.: Regaty Wioślarskie w ramach Warsztatów Wioślarskich, w których uczestniczyły między innymi niemieckie kluby: RC TEGEL BERLIN i RRVK RUDERSDORF BERLIN. Z obu klubów przyjechało łącznie około 30 osób (zawodnicy, szkoleniowcy, działacze).

Fundacja Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”

W dniach **2-7 maja** 6 osób złożyło wizytę w Odessie na Ukrainie zaprzyjaźnionej organizacji „Odeskiej Federacji Sportu Inwalidów”.

W dniach **26-29 lipca** 6 osób odwiedziło Nordlingen w Niemczech z okazji 50-lecia istnienia partnerskiej organizacji fundacji – Lebenshilfe Nordlingen.

W dniach **25-29 sierpnia** podczas Decathlonu w Rumunii miało miejsce spotkanie z przedstawicielami zaprzyjaźnionej organizacji Integrativ Meeting of Friends z Wiednia, w wydarzeniu brało udział 7 osób.

W dniach **20-24 listopada** z wizytą w Kaliszu przebywały 24 osoby, przedstawiciele zaprzyjaźnionej organizacji Charkowska Organizacja Sportowa Inwalidów „Afrodyta” na Ukrainie.